

Arterielle sår

Det finnes mange forskjellige typer av leggsår. Arterielle sår skyldes dårlig blodtilføring til leggen (arteriell insuffisiens).

Av Dr. Helge Bengtsson

Arteriell insuffisiens skyldes diabetes eller generell arteriosklerose. Arterielle sår skal aldri behandles med kompresjon.

I tillegg til lokalbehandlingen behandles pasienten også med Trental tabletter for å minske den arterielle insuffisiens. Mange pasienter får også antibiotika som langtidsbehandling ved fare for osteitt.

Vi har besøk på Hudlegekontoret flere dager i uken av legestudenter, sykepleiestudenter og hjemmesykepleiere.

I løpet av ett år er det mellom 250 og 500 besøkende fra andre helseinstitusjoner. Mange for å se sårbehandling. Hvis du vil besøke oss for å lære mer om leggsårsbehandling kan du ringe 69 24 65 09 og avtale en tid.

På Hudlegekontoret utfører vi ca. 500 sårbehandlinger i måneden. Ca 10% av disse er arterielle sår.

Når pasienten kommer til behandling er det første som skjer at vi tar av den gamle bandasjen.	
Deretter vasker vi såret med kaliumpermanganatbad. Det virker uttørrende på væskende sår og eksem. Vaskingen har også en sopp- og bakteriedempende effekt. Fargen skal være som lys saft. For sterk konsentrasjon vil hemme sårhelingen. Vannet skal være lunkent. For varmt eller for kaldt vann vil ikke være gunstig for sårhelingen.	
Etter badet tørker vi benet og vasker med olje. På Hudlegekontoret bruker vi vanligvis jordnøttolje. Oljen bidrar til å gi tørre ben mykheten og fuktigheten tilbake.	
Hvis såret er smertefullt bedøver vi med xylocaingel som ligger under okklusjon i 10 minutter.	
Død hud fjernes ved hjelp av pinsett, skarpskje og saks. Det er viktig å fjerne så mye av den døde huden som mulig. Nekrosene i arterielle sår er ofte vanskelige å fjerne.	
Eventuell eksem smøres med en kortisonkrem. Rundt såret pensler vi med en Castellanioppløsning for å motvirke sopp og bakterier. Castellani må ikke pensles i selve såret da det hemmer sårhelingen.	
Annen antiseptisk behandling er bruk av sølvpreparat lokalt.	
Zincpasta påføres rundt såret for å beskytte den friske huden fra sårvæske.	
Over såret legger vi en kompress som suger til seg sårvæske. Ved vond lukt bruker vi kompresser som minsker den vonde lukten.	

<p>For å sugge til seg sårveske bruker vi rene kompresser. Det er ikke nødvendig med sterile kompresser. Tykkelsen på kompressene avhenger av hvor mye såret væsker. Kompressene legges på slik at såret trykkavlastes. Kompressene fester vi med elastomull.</p> <p>Når trykksårskomponenten er stor bruker vi trykkavlasting med filt, skumgummi eller tilklippede kompresser.</p> <p>Ved sår under foten brukes også trykkavlasting med trykkablastingssåler eller ortopediske sko.</p>	
<p>Til slutt trekker vi på en tubegass for å holde altsammen på plass. Det er viktig at man ikke bruker kompresjonsbehandling på arterielle sår.</p>	
<p>Mange med arterielle fotsår trenger ortopedisk fottøy fra ortopediingeniør.</p> <p>Røntgen av arterier (angiografi) gjøres hos pasienter med arterielle sår. Hvis mulig gjøres karkirurgisk behandling med ballonering, by pass eller annen rekonstruksjon.</p>	